

REDACCIO:

Josep PALLACH
32, av. de la République,
MONTGERON (S. et O.)

ADMINISTRACIO:

M. MIQUEL
26, rue des Potiers — Toulouse (H.-G.)
C. Ch. Postaux : 1792-75 - Toulouse *Preu de l'exemplar: 20 francs.*

Endavant

FEDERACIO
DEMOCRACIA
SOCIALISME

Suscripció l'any: 250 francs.

ORGAN CENTRAL DEL MOVIMENT SOCIALISTA DE CATALUNYA

MENTRE AUGMENTEN ELS
PREUS I EL DESCONTENT OBRER

Nova repressió en els medis universitaris

Un any després de les detencions de Barcelona i Madrid — i quan encara resten detinguts de l'any passat — el franquisme comença una nova repressió.

Només les dictadures engendren l'esperit totalitari entre la joventut. Si fos cert el que diu la premsa franquista, acusant els detinguts de «comunistes» — quin altre responsable que Franco, d'aquesta situació?

Només l'exercici de la llibertat crea homes lliures.

Només l'acció democràtica consolidarà els valors que la dictadura substitueix cada dia.

Entretant els americans ens vendran oli de soja i altres «surplus». I la pesseta continuarà baixant, com ho demostra el requadre que publiquem avui. Fins quan? Fins que l'acció disciplinada del poble acabi amb el «Pérez Jiménez» del Pardo!

VALOR DE LA PESETA SEGUN EL CONSEJO DE ECONOMIA NACIONAL

(Estudio sobre la renta)

Años	Index	Nuevo index
1929	100	
1930	100,42	
1931	99,27	
1932	100,68	
1933	105,38	
1934	102,67	
1935	102,14	
1936	?	
1937	?	
1938	?	
1939	69,36	
1940	58,09	
1941	49,11	
1942	44,65	
1943	40,03	
1944	37,21	
1945	33,52	
1946	27,93	
1947	23,81	
1948	22,25	
1949	20,77	
1950	17,61	
1951	13,71	
1952	13,59	
1953	12,69	100
1954	12,62	99,49
1955	12,15	95,79
1956	11,22	88,42

Madrid, 19-8-57.

AL CAP D'UN ANY VIGENCIA D'UNA SOLUCIO

Per Josep PALLACH

Ara fa un any que el poble de Barcelona donava un exemple magnífic de coratge i de combativitat. Estudiants, obrers i classe mitjana, sabien afirmar en un gest pacífic de resistència civil, el descontent de tot el país i també llur capacitat per a mantenir durant dies una acció plena de dificultats i de perills.

Algunes ciutats d'Espanya seguien l'exemple. Durant unes setmanes es tingué l'impressió que el règim s'esfondrava. L'incorporació de l'Opus al nou govern, la d'importants elements de la burgesia catalana a l'Ajuntament de Barcelona recolzant l'entrada de Gual Villalbí, la mort de Bautista Sánchez, i sobretot l'impreparació política de l'oposició democràtica — interior i exterior — contribuïren a donar un nou plaç a la dictadura.

Uns dies després començava una repressió que, bo i demostrant que el règim havia perdut virior, intentava però desballestar l'organització d'aquesta política democràtica que havia mancat, i que es presentava doncs com la primera tasca a realitzar.

Malgrat tot, però, aquest esforç seguia endavant. El Document que les forces exiliades signaren el Febrer del 1957 contenia l'element fonamental d'una plataforma d'acció democràtica. Per resoldre el problema espanyol — gros de 20 anys de dictadura, d'una guerra civil cruel i d'una repressió brutal, ultra una situació crítica en el pla social, econòmic i moral — proposava una fórmula difícil, però que — al nostre entendre — continua tenint plena vigència, avui més que mai: Un govern provisional que permeti al poble expressar la seva opinió i que fa al règim futur de l'Estat, creant des del primer moment el clima de convivència pacífica que ha de superar la guerra civil i ha d'incorporar les noves generacions a una obra col·lectiva que és feïnada de molts anys. Dintre aquesta solució general, Catalunya i Euzkadi, han de poder expressar igualment llurs propis desigs, amb una estructura política particular i provisional, fins que el poble manifesti la seva voluntat, que nosaltres creiem i volem federativa.

ELS ATACS CONTRA EL «PACTE».

La fórmula fou atacada per dos costats. D'una banda per una gent que li negava valor operatiu i afirmaven que l'única perspectiva possible era la monarquia. D'altra banda, per una barreja — exiliada sobretot — d'extremistes i d'irresponsables. No creiem que calgui insistir molt en els

atacs vinguts d'aquest darrer costat. Gairebé tots es desenvoluparen a l'exili, en un exili que — més que en un confort moral o econòmic, com diuen a vegades a l'Interior — s'ha instal·lat sovint en una mena de «confort ideològic», de suposada fidelitat a principis, que s'expansiona en polemiques intrascendents i violentes, i que és feliç acusant-se mutuament de «traïció» i d'«entreguisme».

Aquests atacs són comprensibles si es té en compte aquesta mescla paradoxal d'hibernació ideològica, i d'irritació, característica de tot exili que dura anys. Naturalment, era desitjable un mínim de bona fe a criticar les nostres posicions i això sovint mancà. Bona part dels crítics del «Pacte de París» ho foren — deien — perquè representava una concessió a la monarquia, quan la veritat és que el Document deia precisament NO a una monarquia que, pels que coneixen la situació de l'Interior, insisteix des de l'any 1945 en fer-se acceptar per l'oposició democràtica i compta sobretot en l'esgotament per a reeixir. Pel que fa a Catalunya, és indubtable que el reconeixement del nostre fet nacional resta explícit en l'afirmació de l'estructura pròpia de govern provisional, i en el dret d'una consulta posterior del poble català. I que això també és una manera clara de refusar tot règim imposat.

Més importants eren les altres crítiques. Un govern provisional, deien, només pot néixer d'una situació revolucionària i aquesta, primer, cal aconseguir-la. Era molt més fàcil propiciar l'aliança amb els monàrquics i aconseguir l'instauració d'una monarquia constitucional i democràtica, la qual podia inspirar confiança a les forces de dreta que fins ara aguanten el règim — l'Exèrcit, l'Església, la Burgèsia — ho i sortint-nos a tots d'aquesta situació terrible que ens ofega.

I contra el retret de «realistes» i de «traïdors», aquestes veus, sovint de darrera el Pirineu, ens titllaven «d'intransigents» i «d'idealistes». Aquestes crítiques, al revés de les altres, ens forcen a una seriosa reflexió. Pensar que un excés d'intransigència podria fer durar inútilment una situació dictatorial de la qual els exiliats no som les principals víctimes, és quelcom de molt més seriós que les elucubracions que s'escriuen fora del país. Es per això que val la pena de meditar aquesta opinió. Preguntem-nos doncs: dificultem nosaltres qualsevol altra solució? És possible i millor la nostra? A les dues preguntes hem de contestar. (Passa a la pàg. 2.)

Vigència d'una solució

(Vé de la pàg. 1.)

ELS LIMITS DE LA TRANSIGENCIA. LA SOLUCIO DEMOCRATICA.

Ningú de nosaltres no ha manifestat cap oposició a qualsevol intent d'afeblir la dictadura, al contrari. Doncs, si els monàrquics sentissin de debò el desig de liquidar el règim franquista podrien fer-ho tranquils. Ocasions no han mancat. El que refusa l'Oposició Democràtica és implicar-se en una operació que ultra no ésser-ho gens de democràtica, risc de deixar oberts — i finalment podria agreujar-els abims de la guerra civil. És aquesta implicació el que desitgen els monàrquics, els quals voldrien veure arribar els demòcrates a Estoril, com suara hi han anat els carlins, a jurar fidelitat al «Senyor». Es això el que no vindrà mai. Simplement perquè els que ho fessin, per bona que fos l'intenció, deixarien pel camí el que precisament els fa desitjables per aquests monàrquics: la representació de corrents puixants, que perduren en el poble, i que només poden acceptar, com a límit de la transigència, la solució democràtica, que permeti a aquest poble escollir el seu destí.

La solució que propugnem nosaltres no és incompatible amb cap Institució: és contrària a totes les imposicions, i és en això precisament que és del nostre temps. i europea. No és una fórmula màgica, perquè de fórmules màgiques, no n'hi ha. És una perspectiva política digna, que facilitaria l'esforç col·lectiu que ens ha de redimir de les pròpies passions i pot superar el gran retràs històric que altrament riscava d'ésser definitiu.

Ara bé, aquesta solució per a triomfar necessita fe i necessita acció. No precisament acció violenta — que la situació d'Espanya, per ella mateixa, ja ho és de revolucionària — sino acció coordinada i responsable, de propaganda i d'organització, de converses i de contactes per convèncer els adversaris. Sense fer-nos il·lusions. Si la dreta espanyola ha talment abdicat de tota vel·leïtat democràtica (i ara s'arrapa a les elucubracions de Calvo Serer com una perspectiva «portuguesa» de supervivència dictatorial), és perquè té por. I té por no pas per la sort d'una monarquia instaurada per l'Exèrcit i beneïda per l'Església, sino per l'inevitable confrontació de qualsevol «situació de fet», imposada, amb una realitat social dramàtica. És en aquest sentit que, per trobar i moure els interlocutors dretans, és més útil una vaga de tractes que trenta manifestos i declaracions. Les declaracions, ja les hem fetes. Era sincera i ho resta la nostra voluntat de convivència ciutadana: és vigent la fórmula que oferim per a plasmar-la. Ara, sobretot, hem de preocupar-nos de l'acció — pacífica, conscient, disciplinada — capaç d'endegar el discontent del país i de fer triomfar una solució que és difícil, perquè precisament el problema a resoldre és difícil. Aquesta acció només la movilització de les forces populars pot propiciar-la, com ara fa un any. I és doncs vers aquesta tasca que hem de girar tota la nostra atenció.

LA UNITAT SOCIALISTA

De tant en tant sorgeix alguna veu que ens parla de la conveniència d'arribar a una entesa o unió orgànica entre tots els militants socialistes de Catalunya. Alguns àdhuc inclouen en aquesta denominació genèrica els comunistes. El tema és molt vell puix se'n ve parlant des dels temps llunyans en que el socialisme espanyol fou escindit, en part, per donar lloc a crear la primera organització socialista catalana, i, també, quan al constituir-se la Internacional Comunista restaren trencades gairebé totes les entitats socialistes del món. Els arguments que s'utilitzen per a justificar aquestes orientacions són tòpics prou coneguts entre aquells que porten anys actuant dintre del camp socialista. Però com que el que es pretén ara és desorientar a noves promocions poc bregades en lluites polítiques, per això creiem que val la pena de dir-hi alguna cosa.

Els socialistes catalans ja fèrem l'experiència d'actuar lligats orgànicament a la disciplina del P.S.O.E. Els resultats obtinguts, després de molts anys de lluites estèrils, són prou coneguts. Catalunya, el país més industrialitzat i progressiu de la Península, no va tenir mai un moviment socialista fort, per no haver interpretat ni la mentalitat ni les necessitats del nostre poble. Homes representatius del socialisme català es separaren, fa anys, del P.S.O.E., per creure que la única possibilitat d'extendre els ideals socialistes era eixint a la palestra amb personalitat pròpia per a comprendre la sensibilitat i conveniències dels catalans. Avui no creiem que ningú pensi vincular el futur del Socialisme català a cap disciplina espanyola. Si algú ho intentés, cercant motllos antics, esta condemnat al fracàs. Cordialitat i amistat amb tots els socialistes de la Península, cooperació fins allà on calgui, però cadascú des de casa seva i sense interferències forasteres.

L'escissió del socialisme rus — a primeries d'aquest segle — va provocar, més tard, amb el triomf de la Revolució d'Octubre del 1917 i la constitució de la Internacional Comunista, el trencament de les organitzacions socialistes existents tant en un pla internacional com nacional. Els bolxevics triomfants, eufòrics per la seva victòria i necessitats d'eliminar les altres tendències socialistes existents, defensaren noves concepcions teòriques i tàctiques, incompatibles amb la mentalitat de la majoria de socialistes d'Occident. Per acabar-ho d'espatllar pretengueren irradiar la revolució soviètica a altres països tot intentant imposar una dominació centralitzada, dirigida des de Moscou.

Els nous triomfadors de l'Orient precomençaren com a mètode d'acció pràctica el cop de força d'una minoria audaç per assaltar el poder i, un cop assolit l'èxit, mantenir-se dictatorialment utilitzant tota classe de procediments terroristes. L'anomenada dictadura del proletariat, ajudada pel sistema orgànic del centralisme democràtic, es converteix, fatalment, en una dictadura de partit i, després, de grup o de persona. Recolzant en aquestes concepcions teòriques, tàctiques i orgàniques, Stalin es transformà en un dels dictadors més cruels que coneix la història de la humanitat.

La manca de llibertat a la U.R.S.S. durant 40 anys, i més de deu en les dites democràcies populars, es compensa — segons diuen els seus defensors — per un aixecament general del nivell econòmic i cultural dels països que sofreixen aquests règims polítics. El nivell eco-

nòmic que gaudien abans de l'any 1936 la majoria de països de darrera la cortina de ferro no ha estat, fins ara, ni igualat. En quant al poble no sabem què hauria passat si s'hagués seguit pels viarans liberals i democràtics iniciats per
per Joan GILABERT.

la revolució de març del 1917. El que si volem discutir és el suposat Socialisme implantat a la U.R.S.S. Sempre s'havia acceptat com a definició clàssica que Socialisme equivalia a donar a cada persona el fruit íntegre del treball efectuat (descomptant, naturalment, aquella part destinada a serveis comuns). Doncs bé, en qualsevol país progressiu d'Europa, Amèrica o Oceania, l'import de la plusvàlua retingut pel capitalista i l'estat burges és molt inferior a la quantitat que s'apropia dels seus treballadors l'omnipotent Estat Soviètic.

Mentre existeixi el règim de propietat privada no serà possible la implantació d'un Socialisme íntegral, i la U.R.S.S. ja ha donat el primer gran pas en aquest sentit establint el sistema de producció col·lectiva, ens diuen els comunistes. Nosaltres afirmem que l'experiència econòmica russa no és altra cosa que un capitalisme d'estat. Producció i distribució són complements d'un mateix sistema econòmic; mentre la producció sigui col·lectiva i la distribució de la riquesa creada la faci una petita minoria — la nova classe burocràtica que diu Djilas — d'acord amb la seva lliure voluntat, viurem molt lluny d'un règim d'equitat i justícia social. I la U.R.S.S. actual no pot resoldre aquesta contradicció, puix, si intentés fer-ho, hauria de crear òrgans de distribució democràtics, i, per tant, caldria modificar tot el sistema dictatorial vigent.

Els socialistes demòcrates han seguit camins totalment diferents. Han conseguit com els comunistes, victòries i derrotes parcials, però, al llarg dels anys, mentre ajudaven a la transformació de l'estat i de la societat, han defensat amb més entusiasme la necessitat de fer compatibles la transformació social amb la llibertat individual i col·lectiva. Cap dels països democràtics no ha pogut, fins ara, implantar un sistema de Socialisme íntegral. Però l'experiència ens ensenya que allà on existeix forta influència socialista el millorament moral i material va creixent tots els dies, essent aquests compatibles amb la llibertat i dignitat dels homes.

Aquestes dos concepcions — Socialisme i Comunisme — eixides del mateix tronc ideològic i teòricament harmòniques, són, avui per avui, al nostre entendre, totalment incompatibles. Ens separen moltes coses, però, fonamentalment, el respecte a la llibertat i a la personalitat humana.

I en quant les possibilitats d'una integració de forces dintre d'una sola organització ja hem passat per l'experiència dolorosa del P.S.U.C. L'any 1936, pocs dies després de l'aixecament franquista, tres partits que es deien socialistes i un de comunista es fonien per a fer un assaig de convivència entre socialistes i comunistes. Sense consultar als seus militants els respectius Comitès Executius pactaren una fusió que refusava la immensa majoria dels incorporats. Uns per ambició de comandament, altres de bona fe i els més per covardia acceptaren aquesta situació de fet. Alguns creien que, més endavant, seria possible una rectificació. L'adhesió feta a la Internacional Comunista, que la gran majoria dels integrants de la nova organització no sabia què significava, va fer que poc a poc el P.S.U.C. es convertís en un autèntic partit comunista.

L'estafada feta a la majoria dels socialistes catalans — els comunistes no representaven ni el deu per cent — sols ha pogut ésser rectificada, en part, a l'èxili i a l'interior, un cop acabada la guerra. Dissortadament els companys de Txecoslovàquia, Polònia, Hongria i d'altres països, no pogueren escarmentar davant la nostra experiència, i, sota la pressió de les armes soviètiques, se'ls imposà la fusió orgànica i amb ella l'eliminació ideològica, tàctica i orgànica del camp Socialista.

Aquestes coses s'han de tenir en compte davant del futur immediat de Catalunya. Aquells que es sentin afins a les doctrines comunistes i als seus mètodes d'acció, que s'incorporin a les seves organitzacions. Els que vulguin lluitar per derrocar la tirania que impera a casa nostra, sense fer el joc de cap altra dictadura, que vulguin un règim de llibertat, democràcia i transformació social, que vinguin a enrolar-se a les rengleres del socialisme. Dintre les formacions socialistes, per la seva estructura interna eminentment democràtica, hom té dret, de bona fe, a defensar els seus punts de mira i fer-los triomfar. I aquells que no tinguin ganes de fer una obra pràctica de cara al futur que s'apartin i que no segueixin entorpit.

Aspectes del futur CATALANISME I SOCIALISME

L'enrenou que es manifestà en alguns catalans davant la posició del Moviment Socialista de Catalunya, sota-signant dels «Acords de París», ens condueixen naturalment a precisar, clarament, el que pensem de les dues idees amb què hem encapçalat el present treball.

Catalunya, nació lliure, és pot dir, és el valor últim vers el qual tendeix el catalanisme. Això es el que proclamen els més aferrissats catalanistes. No estem en desaccord amb tal desig, ben al contrari; i és que, catalans per biologia, portem també en el nostre cor l'amor de la llibertat dels pobles i el respecte de llurs opinions. Estem doncs disposats, sigui com sigui, a fer valer el dret que tenim d'ésser catalans, manifestació d'una realitat històrica i cultural, que troba el seu desenllaç en la voluntat comuna de concretar la nostra personalitat.

¿D'on prové doncs la discrepància? ¿On neix el desacord, quan hi ha bona fe?

El fet positiu que l'ha provocat es la signatura dels «Acords de París», això no cal demostrar-ho. El que tractarem de demostrar és que la dita signatura no és en realitat una causa de desacord per ella mateixa sino més bé un efecte de la veritable causa: el fet que som socialistes.

Què vol dir això?

Que som socialistes abans d'ésser catalans?

Catalans abans d'ésser socialistes?

O que som a la vegada l'un i l'altre?

Admés el postulat segons el qual ressenyem íntimament la necessitat, la lògica i la realitat de la personalitat nacional catalana, aquestes són les qüestions que hom pot posar-se sobre el particular.

Som socialistes abans d'ésser catalans? Catalans abans d'ésser socialistes? Ni l'un ni l'altre!

No existeixen relacions de prioritat o de subordinació entre els dos fets o entre les conclusions a les quals condueixen. Hom pot ésser català i creure en l'esdevenidor socialista porta en ella mateixa el respecte de l'individu. Qui diu respecte de l'individu, diu respecte als seus pensaments o idees i, per lògica, a les institucions per ell lliurement escollides.

Convençuts, com ho estem, de la maturitat i de la voluntat de llibertat del nostre poble el que volem abans que res és ajudar a alliberar-lo.

En tot cas no firmem cap paper, ni en firmarem, que comprometi la seva voluntat, mentre no pugui ell mateix expressar-se lliurement.

Esdevé quasi paradoxal de fer remarcar als que avui proven de criticar-nos, que, operant de tal manera, fem finalment més confiança al nostre poble que ells mateixos, que pràcticament, la nostra posició és més catalanista que la llur.

La nostra posició dinàmica, és essencialment socialista ja que tradueix la fe que tenim en l'evolució i el progrés dels pobles.

Per això deïem més amunt que tot és causa que siguem catalans socialistes. El nostre poble, demà, sabrà dir-nos si hem sabut mantenir una posició en acord amb les seves aspiracions i qui són els veritables defensors de la seva llibertat i del catalanisme.

que sí. Si el socialisme es una veritat històrica, humana pel demà, la desitgem també com a realitat catalana.

Volem una Catalunya lliure però una Catalunya amb justícia, sense misèria moral ni material.

Heus ací el començament de la demostració.

Els diversos partits polítics burgesos que han aixecat de mig segle ençà la senyera de Catalunya han insistit sempre en l'unitat territorial, en la llibertat i l'independència del país. El passat, la llengüa, les riqueses d'una cultura han presidit sempre les aglomeracions de l'opinió al voltant dels dits partits.

Pels socialistes, Catalunya-país no existeix sense els catalans. I per aquests, amb aquests, volem la llibertat de Catalunya i la dels catalans.

Per nosaltres el catalanisme no ens impedirà mai de desitjar el món no com un mosaic de països isolats, sino com una simfonia de voluntats portant en ell's mateixes el ferment d'una felicitat final comuna. No independència egoïsta de tancament, sino llibertat altruïsta, amb relacions exteriors fraternals. I, per precisar el nostre pensar, podem dir: per nosaltres el màxim valor que té el catalanisme, l'argument superior que brandim per defensar-lo, és que l'idea de Catalunya només pot basar-se en el desig d'ésser catalans per millor ésser humans, per millor poder participar amb les nostres característiques particulars al millorament i al progrés de l'humanitat.

D'aquesta posició, clarament definida, de catalans socialistes, neix la nostra actuació, i, en particular, la voluntat de signar els acords de París. Puix, a més d'ésser catalans socialistes o més ben dit: perquè ho som, som també demòcrates. Ho som perquè la nostra creença en l'esdevenidor socialista porta en ella mateixa el respecte de l'individu. Qui diu respecte de l'individu, diu respecte als seus pensaments o idees i, per lògica, a les institucions per ell lliurement escollides.

Convençuts, com ho estem, de la maturitat i de la voluntat de llibertat del nostre poble el que volem abans que res és ajudar a alliberar-lo.

En tot cas no firmem cap paper, ni en firmarem, que comprometi la seva voluntat, mentre no pugui ell mateix expressar-se lliurement.

Esdevé quasi paradoxal de fer remarcar als que avui proven de criticar-nos, que, operant de tal manera, fem finalment més confiança al nostre poble que ells mateixos, que pràcticament, la nostra posició és més catalanista que la llur.

La nostra posició dinàmica, és essencialment socialista ja que tradueix la fe que tenim en l'evolució i el progrés dels pobles.

Per això deïem més amunt que tot és causa que siguem catalans socialistes.

El nostre poble, demà, sabrà dir-nos si hem sabut mantenir una posició en acord amb les seves aspiracions i qui són els veritables defensors de la seva llibertat i del catalanisme.

Jordi COSTA I ROCA.

Socialisme i sindicalisme a Catalunya

UNES PRECISIONS

L'article de J. Costa i Roca ha merescut un editorial de la *Sol* de París que ens sembla extemporani, i que deforma el criteri exposat pel nostre amic, el qual ho i respectant les idees anarquistes es demanava, encarant el futur, cap on s'encarriaria la classe obrera catalana i desitjava un sindicalisme constructiu i conscient de les seves responsabilitats.

Com que l'editorialista promet insistir sobre el tema, nosaltres voldríem precisar-li:

1) Que no hi ha ni un mot en l'article que demani un Estat democràtic «absolut», cosa prou absurda, ni una C.N.T. «domesticada», ni diputats anarquistes:

ben al contrari, s'hi precisa el paper independent del sindicat en relació al partit obrer, i se'n fa una condició del progrés social.

2) Tot l'article insisteix en l'experiència pròpia de la classe obrera catalana, la qual per ella mateixa — i no per imposicions estranyes que sempre ha refusat — sabrà trobar les modificacions necessàries a la nova situació social i de lluita de classe.

3) Que nosaltres no volem imposar directius a ningú, però que tenim el dret — i el deure — de dir com creiem que es serveix millor a la classe obrera i al socialisme: si amb un sindicalisme factor d'evolució social i de reivindicació prole-

tària, que sigui conscient de les realitats que vol transformar — o amb una acció que es perd sovint en el que nostre contrapuntant en diu «lo accidental e incidental», i que és el que blasmava l'article.

4) Finalment que la valor socialista i humanista de les idees anarquistes era ben subratllada en l'evocació final a Proudhon «exemple de civilitat, de tolerància i de respecte», que va aportar importants elements teòrics i pràctics a l'acció obrera.

Si amb aquestes precisiones es vol entrar en una discussió seriosa, tal com mereixia l'article, per nosaltres d'acord. Altrament que no es compti amb l'ENDAVANT per polèmiques inútils.

Per la gràcia de l'optimisme

Per Enric BRUFAU

De tant en tant, una vaga en un taller o en una fàbrica; una manifestació estudiantil o bé un acte col·lectiu de resistència civil a les arbitriarietats franquistes són una clariana visible en la nit del nostre poble.

Aleshores nosaltres creiem que l'ombra densa de la por — de la por justificada per una repressió metòdica, inhumana i pèrfida — esdevé menys compacta, i enduts per l'admiració i per l'entusiasme, vaticinem i preveiem esdeveniments favorables a no trigar gaire. I el temps passa sense confirmar les nostres esperances, les quals, es veu ben bé, no tenen el poder de « déclencher » manifestacions públiques de revolta, reprovació o hostilitat contra la dictadura falangista.

Entre la realitat política de l'interior i el nostre desig, hi ha un buit que segons el raonar o bé el reaccionar de cadascú, adés l'omplia l'optimisme, ara l'ocupa la desesperança. Ben segur que produir-se així no deu ésser gaire eficaç ni gaire recomanable. Potser l'ideal seria partir d'un principi per arribar a un fi, absolutament indiferents als petits combats d'aquesta gran lluita.

Quanta serenitat i quanta ponderació caldria! M'atreceixo a dir que escollint aquesta actitud perdriem tanta humanitat que a fi de comptes el triomf material i real restaria relegat a segon terme.

Un estat major, un equip de polítics professionals en llurs abstractes estimacions poden reduir a operacions de calcul ço que únicament són manifestacions de desig de llibertat i de justícia social d'un poble. Però, si malauradament els resultats que troben són els que cercaven, ja podem estar segurs que el poble no hi trobarà pas el seu compte car una dictadura no haurà fet res més que suplantar-ne una altra.

En el nostre àmbit és a dir en el de l'Europa occidental, tots els pobles han arribat al gaudi de la llibertat i a l'exercici de la democràcia a través d'actes de protesta, de moviments reivindicatius i d'actituds de rebel·lia, els quals els han menat sempre a la victòria. I no pas per mitjà d'una organització revolucionària, ni d'un partit únic, controlat i dirigit des d'un laboratori d'idees polítiques.

La llum de les nostres contrades ha viscut sempre en mals termes amb l'ombra. Hem seguit el progrés cada u pel seu camí i tots plegats hem protestat segons el nostre tarannà quan el despotisme ha clavat la seva urpa damunt del nostre cos, i el domini d'aquest ha estat tan extens i tan durador que cap raonament hauria resistit a la seva tossuderia. La fatalitat s'hauria convertit en una llei segons costum si, malgrat tot, la gràcia de l'optimisme no ens hagués fet i fes esperar la llibertat i un món millor.

Société Générale d'Impression
Toulouse

Le gérant : A. IBORRA

CIUTADANIA CATALANA

Aquest llibre del nostre company Serra i Moret fa poc publicat en magnífica edició a Buenos Aires i tot just arribat a França ha estat objecte d'elogiosos comentaris de part de la premsa catalana de l'Amèrica del Sud. Tots estan d'acord que és un llibre de capçalera que convé consultar i rellegir, definidor de la vera doctrina nacional, fort, erudit, estimulant pel poble que sofreix l'antiga opressió forastera. Reproduïm aci un dels treballs dedicats a aquest esdeveniment que ha resultat l'aparició de Ciutadania Catalana degut a la ploma de l'eminent escriptor Domènec Guansé i publicat a la revista Germanor, de Santiago de Xile, de desembre darrer:

MANUEL SERRA I MORET

Res com l'exili no dona l'exacta mesura de la grandesa d'un home. I a tots ens posa a prova. Hi ha els que hi dillapiden els seus dots o que hi viuen d'àvoles preneses passades; hi ha els qui reneixen de les cendres de la derrota i reprenen amb nova força la seva missió. Esplendor i misèria de l'exili! Algun dia la Història farà el garbell i separarà el gra de la palla. Però no cal garbellar quan algú es destaca com una espiga i, a moments, amb l'ardència d'una flama. Tal és el cas de Manuel Serra i Moret, a qui tants estimen i a qui hi ha pocs adversaris que no respectin. I és que dues qualitats compensatives l'equilibren: la passió per l'ideal i l'equanimitat en el judici. I dues grans virtuts per l'home públic: saber alçar la veu en el moment oportú i saber embolcallar-se de silenci quan les paraules són inútils i el gregarisme crida. I, encara en l'ordre més personal, l'extrema afabilitat de caràcter, la paraula gentil a flor de llavi per a l'home modest, per a qui necessita un estimul, una recompensa verbal, i la senyorivola altívica amb els impudents i amb els superbs, la ironia amb que es replica la vana presumpció del neci o el sarcasme que marca amb ferro roent als que s'oposen al triomf de la veritat i la justícia.

Recordo que per aquestes qualitats segurament, un amic il·lustre i enyorat, en referir-se-m'hi per carta, ho feia maliciós i entondit, amb aquestes dues inicials només: S. M.; inicials que si corresponen a les dels seus cognoms, són també les d'un títol de reialesa. Però de totes les virtuts i qualitats, la que li és més unànimement reconeguda és la puresa de la seva vida, el total desinterès amb que ostentà i servi els seus càrrecs. Ignorem quin record en deu quedar a Catalunya. Es prou sabut que el règim i la seva premsa, redactada, en general, més que per periodistes per botafumeiros, ha pretès sebollir els exiliats il·lustres per mort civil. ¡Intent inútil perquè un dia una espasa de foc fendirà les tenebres i serà la llum! I si, entretant, és cert que el constant camuflatge de la veritat fa que els vells oblidin i que molts joves no hi puguin veure clar, no tothom és flac de memòria ni curt de gambals. Hi ha qui recorda, recorda... i espera! I estem segurs, sobretot, que de Manuel Serra i Moret no s'haurà oblidat un dels seus títols més modestos: el d'alcalde de Pineda.

En aquella comarca on sembla tants benifets, on feu venturosos assaigs de les seves idees, el seu nom i el de la seva dolça companya, Sara Llorenç de Serra, que hi xuclà la mel de les agrestes flors per a compondre «El Cançoner de Pineda» (una de les joies de la literatura folklòrica catalana), perduren com una llegenda. Serra i Moret, altrament, a despit de la seva fortuna personal, a despit d'haver exercit tan diversos càrrecs polítics, un d'ells tan delicat com el de President del Consell d'Economia que l'obligà durant la guerra a viatjar per Europa, sobretot França i Gran Bretanya, va emprendre l'exili com un qualsevol de nosaltres: amb les mans buides. Durant anys seguits, radicat a l'Argentina, va viure només del treball de la seva intel·ligència, traduccions, llibres, col·laboracions.

I, entretant, ¡quants articles no vessà a les revistes catalanes de l'exili! ¡Quants missatges i documents no redactà en defensa dels nostres drets!... Avui, coronant la seva obra ens arriba de Buenos Aires, imprès sota la direcció vigilant de Pere Mas i Perera i de Francesc Arnó, aquest llibre «Ciutadania Catalana», escrit durant les seves llargues velles de Perpinyà, entre l'angoixa i l'esperança. A través del procés de la nostra història, de la història dels altres pobles peninsulars, i de l'exemple de les solucions que els Estats moderns han trobat per als seus problemes nacionals, Serra i Moret ens forneix les fonts més legítimes del nostre dret, els arguments més colpidors favorables a la nostra causa.

Al·legat incontrovertible! Deu viva d'esperança! Una erudició inexhaurible presta solidesa al llibre, i l'elegància d'una prosa que no és una vana concatenació de mots, sinó una creació psíquico-física que reflexa el caràcter de l'home que l'ha escrit, en fa tant com una obra de pensament, una obra artística. Llarga és ja la llista d'obres excel·lents que ha produït l'exili. Sense menystenir-ne cap, i al costat d'alguns poemes capitals de Josep Carner, citarem aquestes quatre: «Les formes de la vida catalana», «Elegies de Biverille», «L'Esperit de Catalunya» i «Ciutadania Catalana», quatre evangells de la nostra fe.

DOMENEC GUANSE